

2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2020-2021

**"Σαρί Σαμπάν
τότε... Χρυσούπολη
τήρα"**

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ:

ΑΜΟΙΡΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ , φιλόλογος

ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, τεχνολόγος

ΤΣΟΡΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑ, Φυσικής Αγωγής, Διευθύντρια του σχολείου

"Σαρί Σαμπάν τότε...

Χρυσούπολη τώρα

2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ **2020-2021**

Το παρόν ebook δημιουργήθηκε την σχολική χρονιά 2020-2021 κατά την εκπόνηση εκπαιδευτικού προγράμματος.

Υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί του προγράμματος:

Αμοιρίδου Σοφία, Ξανθόπουλος Γεώργιος, Τσορμπατζόγλου Ολυμπία

Μαθήτριες/μαθητές που έλαβαν μέρος στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό

πρόγραμμα : Αδαμίδου Αφροδίτη, Ασλανίδης Δημήτρης, Καλούδη

Θεοδώρα, Κασίμη Αναστασία, Κοψίδα Σοφία

Η πόλη της Χρυσούπολης

Η πρώτη αναφορά για το Σαρή Σαμπάν (Χρυσούπολη) γίνεται το 1667 από τον μεγάλο Τούρκο περιηγητή Εβλιγιά Τσελεμπή ο οποίος αναφέρει: Είναι Βοεβοδικίκ του καζά της Καβάλας με διακόσια σπίτια, κτισμένα σε αμμώδη περιοχή. Έχει τζαμί, δύο χάνια, χαμάμ και πενήντα μαγαζιά. Έχει ακόμα Μεντρεσέ και έναν τεκέ ντερβισάδικο. Από την αναφορά αυτή προκύπτει ότι ήδη προϋπήρχε το Σαρή Σαμπάν και μάλιστα ως ανεπτυγμένος οικισμός. Άρα η ίδρυση του πρέπει να τοποθετηθεί στις αρχές του 17ου αιώνα.

Περί τις αρχές του 18ου αιώνα το Σαρή Σαμπάν έχει αναπτυχθεί αρκετά και μάλιστα, σε βάρος του Τσάγλαϊκ (Διπόταμος) με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ο καζάς του Σαρή Σαμπάν με έδρα το ίδιο, ιδιότητα την οποία θα διατηρήσει και μέχρι την απελευθέρωση της περιοχής από τον Ελληνικό στρατό το 1913.

(<https://www.chrysoupolinews.com/2017/04/28/>)

Σε στατιστικό πίνακα που συντάχθηκε το 1876 για λογαριασμό του Ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών, ο πληθυσμός του καζά Σαρή Σαμπάν αυξάνεται στις 35.000 κατοίκους με 33.500 Οθωμανούς, 1.295 αθίγγανους, 200 Έλληνες και 2 Έλληνες υπηκόους. Σε μεταγενέστερο πίνακα, πάλι του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδας, ο συνολικός πληθυσμός του καζά φαίνεται αυξημένος και ανέρχεται στα 35.968 άτομα, 33.355 εξ αυτών Τούρκοι, 2.338 αθίγγανοι και 275 Έλληνες. Από τους παραπάνω πίνακες μπορούμε να βγάλουμε το συμπέρασμα ότι η άφιξη των Ηπειρωτών από τη Λαΐστα που αποτέλεσαν και τον πρώτο πυρήνα ελληνισμού στην πόλη της Χρυσούπολης, ξεκίνησε κατά το πρώτο μισό του 19ου αιώνα για να κορυφωθεί στη συνέχεια. Αυτοί ήταν οι πρώτοι κάτοικοι ελληνικής καταγωγής που εγκαταστάθηκαν στην πόλη γύρω στο 1820 δημιουργώντας το τρίπτυχο χάνι μπακάλικο φούρνος εκμεταλλεζόμενοι την αναγκαστική παραμονή των ταξιδιωτών λόγω του αποκλεισμού τους από τις συχνές πλημμύρες του Νέστου.

(<https://www.chrysoupolinews.com/2017/04/28/>)

Στην πόλη σήμερα υπάρχουν κάποια διατηρητέα κτίρια, όπως το καμπαναριό του **Αγίου Δημητρίου (1884)**, το **παλαιό Διοικητήριο (1890)** και το κτίριο της Αγροτικής Τράπεζας =Πειραιώς (1924). Κατά τα άλλα αποτελεί μια τυπική επαρχιακή αγροτική κωμόπολη με πληθυσμό που αποτελείται αποκλειστικά από πρόσφυγες, Ηπειρώτες Λαϊστινούς, **Μικρασιάτες**, **Πόντιους** (40%), **Θρακιώτες** (40%) και από **Σαρακατσάνους** και έτσι πολλές από τις συνοικίες έχουν ονόματα που θυμίζουν την προέλευση των κατοίκων της. Απελευθερώθηκε στις 11 Ιουλίου 1913. Το 1919 αναγνωρίστηκε σαν κοινότητα, και το 1946 έγινε δήμος.
(<https://www.chrysoupolinews.com/2017/04/28/>)

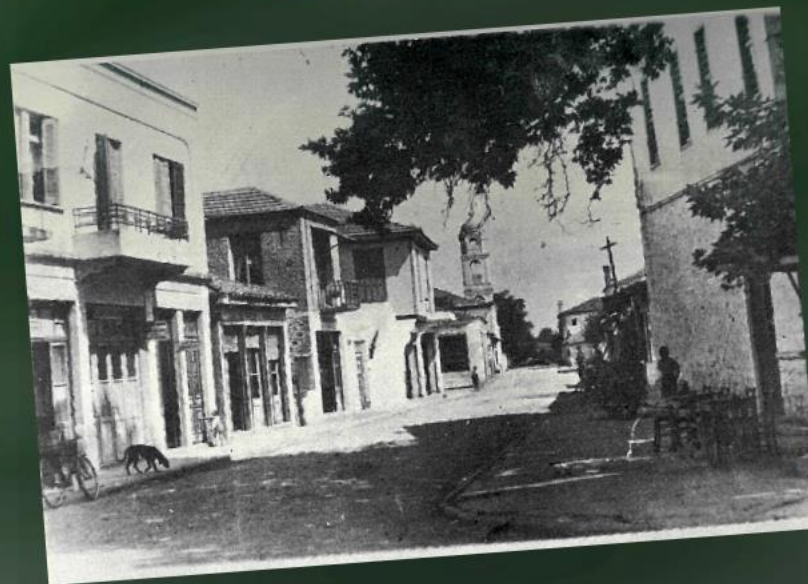

Άγιος Δημήτριος

Η εκκλησία του Αγίου Δημητρίου

Η εκκλησία του Αγίου Δημητρίου κτίστηκε το 1884 και το 1891 εγκαινιάστηκε. Το 1924 παραχωρήθηκε από τη μητρόπολη Ξάνθης όπου ανήκε εκκλησιαστικά στην τότε νεοσύστατη μητρόπολη Καβάλας - Νέστου (που μετονομάστηκε αργότερα σε Φιλίππων - Νεαπόλεως)

Το 1ο Δημοτικό Σχολείο της Χρυσούπολης

Η λειτουργία του πρώτου ελληνόφωνου σχολείου στη Χρυσούπολη, ίσως αρχίζει το 1884. Μαρτυρίες ηλικιωμένων (Τσάνη Σωτηρίου, Παπαργυρίου Αποστόλου) μας κάνουν λόγο για το χάνι του Παπαθανασίου Μιχάλη (Μίχου), ένα δωμάτιο του οποίου λειτουργεί σαν σχολείο. Ιστορικά στοιχεία για πρωιμότερη λειτουργία σχολείου δεν υπάρχουν. Με διάταγμα του Σουλτάνου ιδρύθηκε το πρώτο ελληνικό δημοτικό σχολείο το 1891 (Κοζαρίδης, 2004) και ονομάστηκε Σχολή Σαρισαβανίου, από το Σαρί Σαμπάν (Χρυσούπολη), δίπλα στο καμπαναριό της εκκλησίας του Αγίου Δημητρίου, με είκοσι μαθητές και ένα δημοδιδάσκαλο. Δυστυχώς όμως οι βουλγαρικές κατοχικές δυνάμεις της περιοχής κατέστρεψαν το αρχείο του 1ου Δημοτικού Σχολείου Χρυσούπολης. Το καινούργιο 1ο Δημοτικό Σχολείο Χρυσούπολης αποτελεί συνέχεια του πάλαι λειτουργούντος παραπλεύρως της εκκλησίας του Αγίου Δημητρίου σχολείου, και το οποίο διατίθεται πλέον επικουρικά για τις ανάγκες της εκκλησίας. Η σχολική μονάδα (μαθητές - εκπαιδευτικοί) μετακομίζουν στο νέο διδακτήριο. (Πρακτικά 1ου συνεδρίου τοπικής ιστορίας, εκπαιδευτικός κύκλος, Ιούνιος 2013).

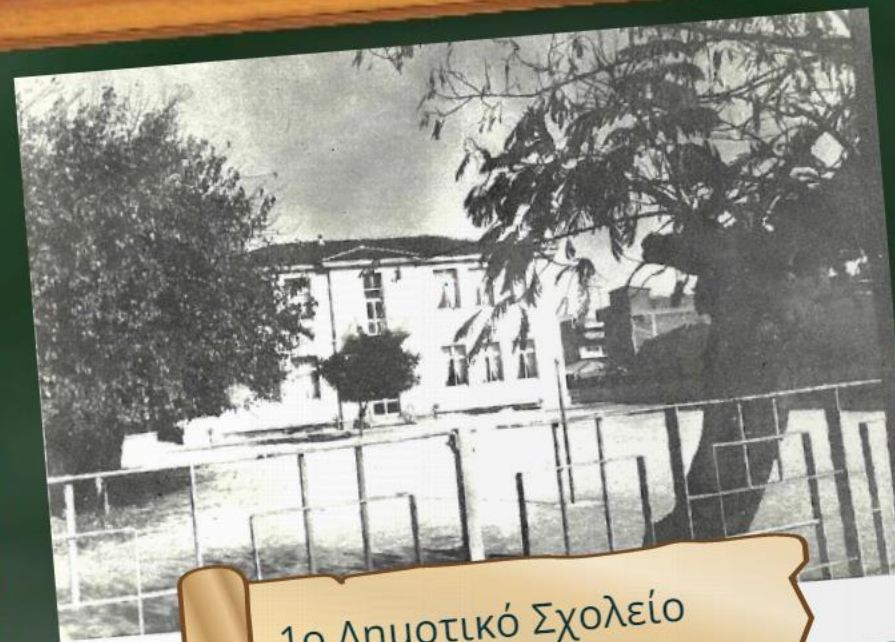

Εικόνα 5 : Το πρώτο ελληνικό Δημοτικό Σχολείο , 1891.

Πηγή: Κοζαρίδης, 2004

Το πρώτο σχολείο

Το 1ο Δημ

1ο Δημοτικό Σχολείο

ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΙΣ — CHRISOUPOLIS

Στις 1-9-2013 έγιναν τα εγκαίνια του νεόδμητου σχολικού κτιρίου επί της οδού Κύπρου 30. Το 1ο Δημοτικό Σχολείο Χρυσούπολης συστεγάζεται με το 3ο Δημοτικό Σχολείο Χρυσούπολης, στο νέο κτίριο.

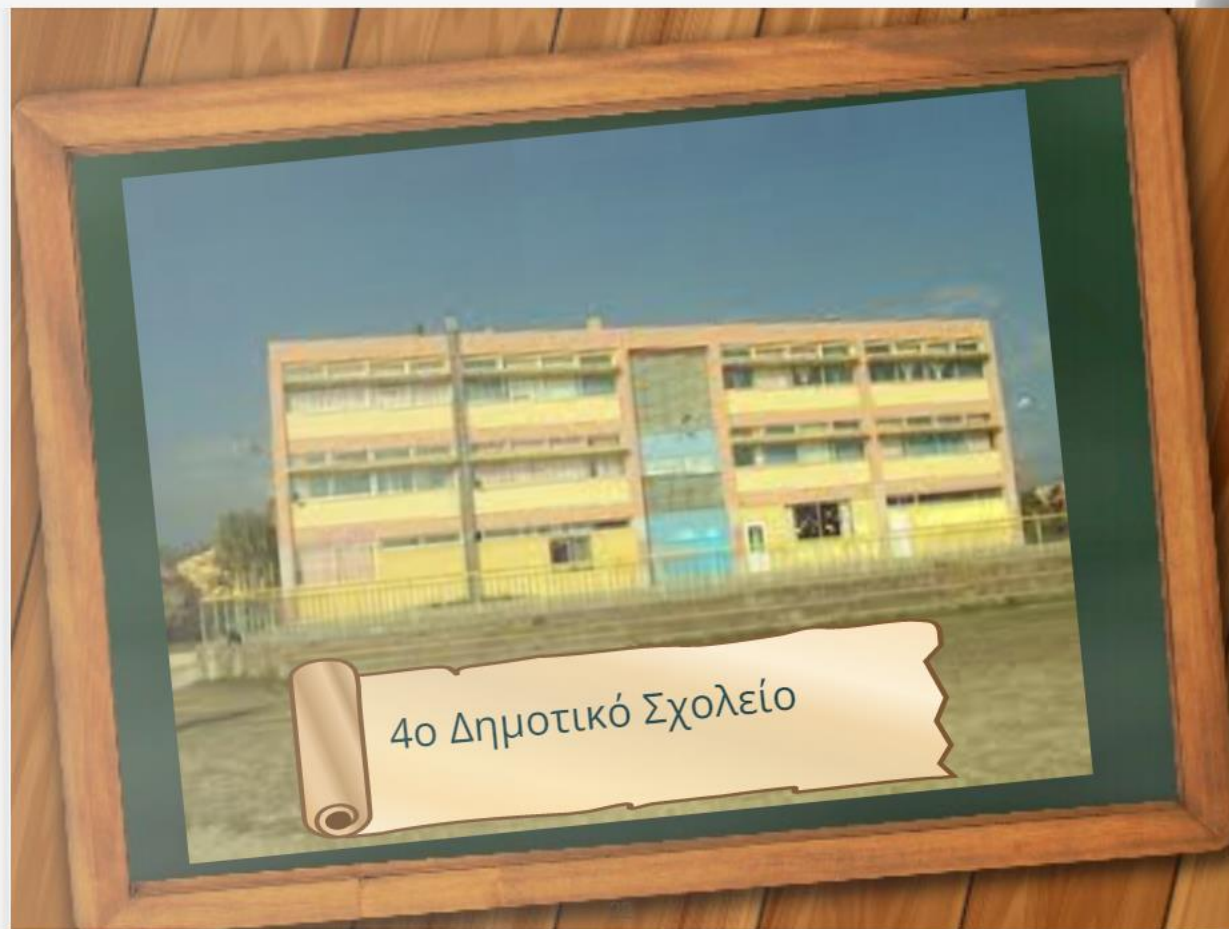

2ο Δημοτικό Σχολείο

3ο Δημοτικό Σχολείο

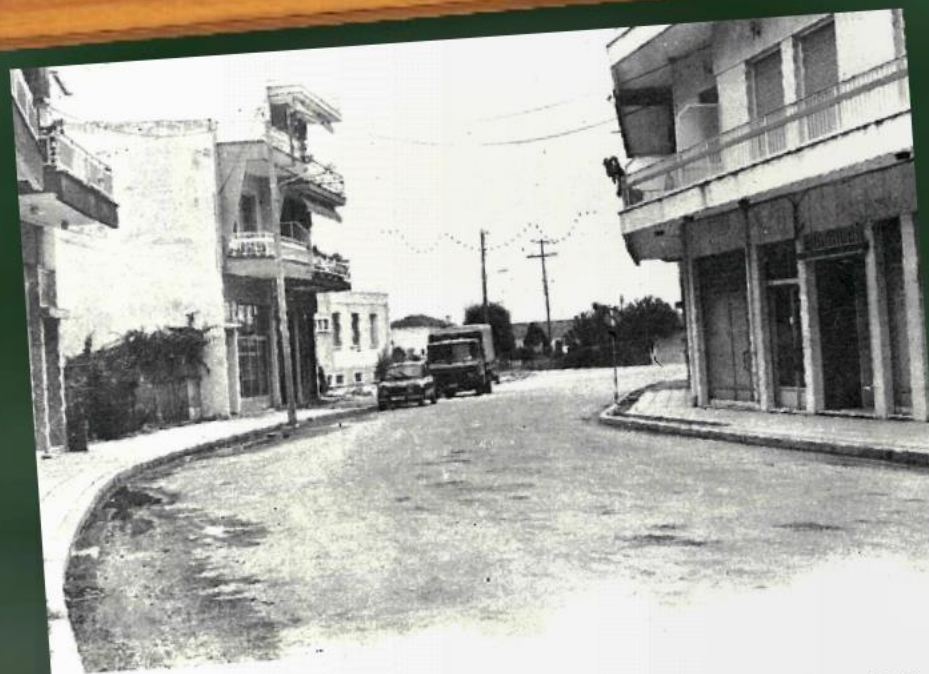
4ο Δημοτικό Σχολείο

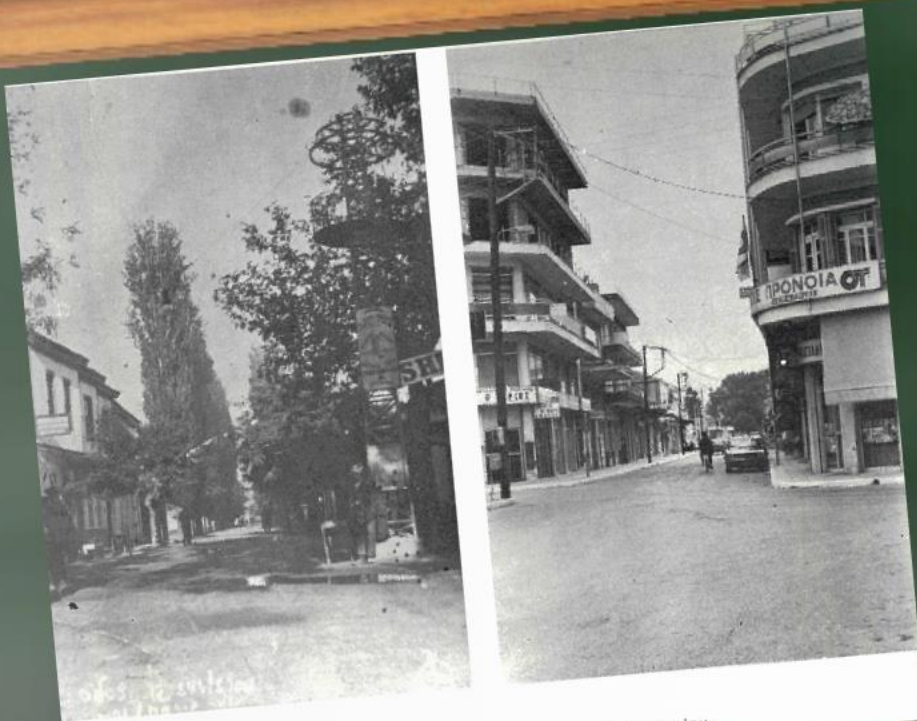
5ο Δημοτικό Σχολείο

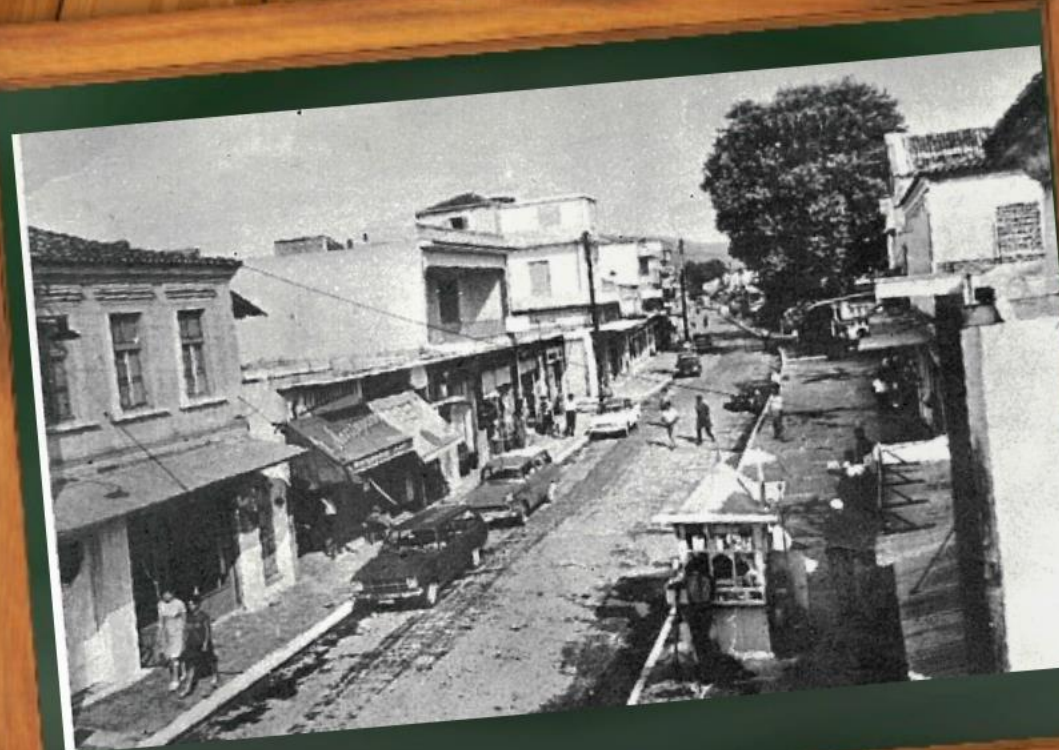
Οδός Ελ.Βενιζέλου

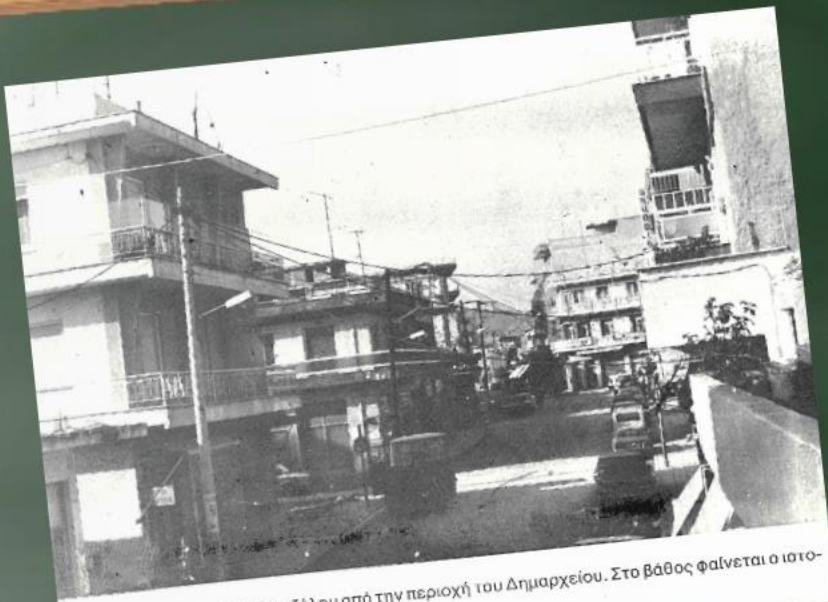

Η αρχή της οδού Βενιζέλου. Στην παλιά φωτογραφία η περιοχή πλημμυρισμένη από τον Νέστο.

Η οδός Βενιζέλου στη διασταύρωση με την Αγ. Δημητρίου.

Γενική άποψη της οδού Βενιζέλου από την περιοχή του Δημαρχείου. Στο βάθος φαίνεται ο ιστορικός πλάτανος που σήμερα δεν υπάρχει.

Πλατεία ηρώων

Σχολικές εκδηλώσεις

Το πρώτο Γυμνάσιο Χρυσούπολης

Το Γυμνάσιο Χρυσούπολης λειτούργησε για πρώτη φορά το 1945 ως παράρτημα του Γυμνασίου Αρρένων της Καβάλας. Στεγάστηκε στο οικοδομικό συγκρότημα Ζαχαριάδη, το οποίο συγκρότημα οικοδομήθηκε το 1924 για την αποθήκευση και επεξεργασία καπνού.

Κατεδαφίστηκε το 1984. Στη θέση του βρίσκεται σήμερα το πάρκο Α. Παπανδρέου.

Το 1957 ως Γυμνάσιο Χρυσούπολης πλέον στεγάστηκε στο παλαιό κτήριο του Γυμνασίου, όπου σήμερα

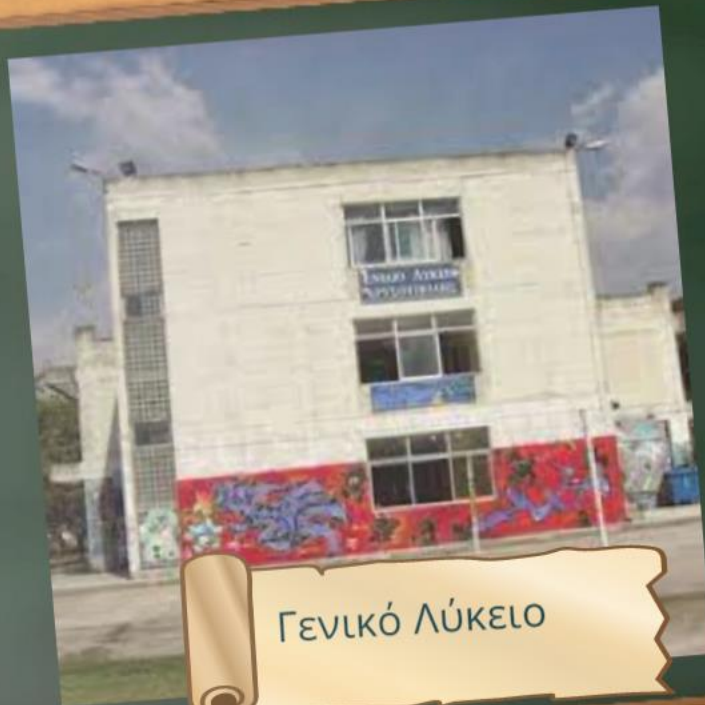
Το παλιό Γυμνάσιο

1ο Γυμνάσιο

2ο Γυμνάσιο (Λειτουργήσε μαζί με το 1ο το 2014 και το 2016 μεταφέρθηκε στο δικό του κτήριο)

Γενικό Λύκειο

Επαγγελματικό Λύκειο

Ίδρυση του Δήμου
Χρυσουπόλεως

(107/26.09.46 άρ θρ. 9α8).

25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2010. Εγκαίνια του νέου
Δημαρχείου Χρυσούπολης

Δημαρχείο

Άγιος Γεώργιος

Οικία Ζαχαριάδη

Μέρος του κτήματος Ζαχαριάδη

Τμήμα του συγκροτήματος Ζαχαριάδη. Στη θέση του πρώτου κτηρίου βρίσκεται σήμερα η ΙΑΤΕ.

Εικ. 20. Το τμήμα του συγκροτήματος Ζαχαριάδη όπου στεγαζόταν το Γυμνάσιο.

Βιβλιογραφία

1. Σύλλογος Ηπειρωτών Επαρχίας , φωτογραφικό υλικό και αναφορές από τον πρόεδρο κ. Γκόρδη Χρήστο.
2. Κοζαρίδης, Χ. (2004). Επαρχία Νέστου. Από τα ομηρικά χρόνια μέχρι το 1940. Χρυσούπολη.
3. Κουσκουράς, Σ. (2010). 1ο Δημοτικό Σχολείο Χρυσούπολης: Διαδρομή από το 19ο αιώνα μέχρι σήμερα. Χρυσούπολη: Αυτοέκδοση.
3. Συνέδριο Τοπικής Ιστορίας με θέμα: «100 Χρόνια Ελεύθερη Καβάλα - 100 Χρόνια Ελεύθερη Εκπαίδευση» Πρακτικά Συνεδρίου Λυδία Καβάλας, 13-15 Ιουνίου 2013
4. <http://1epal-chrys.kav.sch.gr/home/index.php/to-sxoleio-mas/istorika-stoixeia>
5. <https://blogs.sch.gr/2gymchry/%ce%bb%ce%b9%ce%b3%ce%b1-%ce%bb%ce%bf%ce%b3%ce%b9%ce%b1-%ce%b3%ce%b9%ce%b1-%cf%84%ce%bf-%cf%83%cf%87%ce%bf%ce%bb%ce%b5%ce%b9%ce%bf/>
6. <http://gym-chrys.kav.sch.gr/portal/>
7. <https://www.chrysoupolinews.com/2017/04/28/>
8. Φωτογραφικό υλικό οικογενειών, Τσορμπατζόγλου, Νέγκογλου
9. Φωτογραφικό υλικών μαθητών

Το ηλεκτρονικό βιβλίο μπορείτε να το βρείτε στην
παρακάτω διεύθυνση:

[https://www.storyjumper.com/book/read/95904986/samo
ir74](https://www.storyjumper.com/book/read/95904986/samoir74)